

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 206 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 „		
Pe un pătrar de an 60 „		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Nr. 4155 B 1933.

NOTE OFICIALE.

Se aduce la cunoștința studenților dela Academia teologică, că înscrierile la Academie se fac anul acesta în zilele de 28—30 Septembrie a. c.

Asupra cazurilor de întârziere din motive binecuvântate, decide consiliul eparhial.

La înscriere sa solvase următoarele taxe:

- Didactrul: Lei 300.
- Pentru fondul de ajutorare „Ioan Popasu“ Lei 50
- Pentru fondul de excursii: Lei 50
- Pentru societatea de lectură „Ioan Popasu“ Lei 50
- Pentru baie: Lei 50
- Pentru folosirea mobilierului (interniștii) Lei 100.

Examenele de corigență, de curs și examenele generale, se țin începând din 25 Septembrie iar prelegerile se încep la 2 Octombrie a. c.

Toți studenții ai căror părinți nu locuiesc în Caransebeș sunt obligați să locuiască în Internatul diecezan.

Taxa anuală pentru internat care după împrejurări se poate majora este de Lei 8000 (Optmii) pe întreg anul școlar și să plătește anticipativ în patru rate de câte Lei 2000 (Douămii) și anume: rata I la înscriere rata II la 15 Noembrie a. c. rata III până la 31 Ianuarie 1934 și rata IV până la 15 Aprilie 1934.

De hainele de pat, de rufărie și de spălatul (curățitul) lor, se vor îngriji studenții. Tot așa și de tacâmurile necesare, la intrarea în Internat.

Se observează că certificatul medical, pe care

au să-l prezinte tinerii ce intră pentru prima dată în Academia teologică, trebuie să fie eliberat de către medicul Academiei, Dl Dr. Virgil Budințianu.

Caransebeș, din ședința consiliului eparhial ținută în 29 Iulie 1933.

Președ. cons. eparhial:
Andrei Ghidiu
protopresb. cons. eparhial.

Nr. 4156 B ex 1933.

Tinerii cari doresc să fie primiți în Academia noastră teologică, să-și înainteze petițiunile lor consiliului eparhial, prin oficiile protopresbiterale, până la 15 Septembrie a. c.

La cereri se vor alătura următoarele documente:

- Extras de botez.
- Diploma de bacalaureat.
- Certificat de moralitate dela oficiul parohial, vizat și de către oficiul protopresbiteral.
- Certificat dela medicul Academiei teologice, că petentul este deplin sănătos și fără defecte.

5. Declarațiunea părinților sau a tutorelui, că vor suporta toate cheltuielile reclamate cu întreținerea în Internatul diecezan.

Se observează că studenții Academiei teologice sunt obligați să locuiască în Internatul diecezan.

Petenții, când vor fi chemați, vor avea să se prezinte la consiliul eparhial.

Caransebeș, din ședința consiliului eparhial, ținută în 29 Iulie 1933.

Președ. cons. eparhial:
Andrei Ghidiu
protopresbiter, consilier.

Cuvântarea

cu care președintele F. O. R.-ului dl Dr Cornel Corneanu, a deschis adunarea festivă de conținuere a cercului protopopesc Mehadia, la 19 August 1933, în Băile-Herculane.

Iubiți Frați în Domnul,

„Andrei prea lăudatul, voevodul și mucenicul, cu dumnezeescul dar al Crucii îndrăzneala tiranilor a surpat și cununa slavei a luat“ în zilele de îndârjită prigoană ale „augustului secund“ Maximian (286—305). „Și cu dânsul strălucește împreună și ceata dumnezească a celor 2593 mucenicii, tabăra cea purtătoare de biruință“ săvârșită de sabia păgânului Antioh, cel care se temea de Domnul...

Lăudând pe Christos, „piatra cea netăiată de mână, cea din capul unghiului“, biserica ortodoxă luminat prăznuște în această zi pe Andrei „purtătorul neplecat al cununei, care stâlp bisericii și întărirea credincioșilor s'a făcut... înspre lumina cea neînserată a strălucirii celei cerești“ și îl slăvește cu neasemuitul irmos: „Inflorit-ai, prea înțelepte, în mijlocul grădinei purtătorilor de chinuri ca un trandafir, purtând tainica bună mireasmă și mirosești plinirea credincioșilor și înșelăciunea cea stricată cu dumnezeescul Dar o gonești“. (Peasna 9, irmosul și svetilna zilei).

În tot pământul a răsărit lumina cinstitei mucenicii a prea fericitului Andrei Stratilat și a cetelor înfinite de martiri, propovăduitori ai doctrinei mântuitoare de suflete, statornicite de Christos Dumnezeu.

Pentru această doctrină a sa Iisus și-a dat sufletul pe lemnul crucii, înrouat de scump sângele său. Iar cei cari dela dânsul au primit dumnezeescul dar de a difuza și a amplifică această învățătură mesianică, tot de moarte năpraznică s'au săvârșit, căci „dacă m'au prigoni pe mine și pe voi vă vor prigoni“... (Ioan 15 v. 20) prevestea Domnul în cuvântarea sa de despărțire dela Cina cea de taină, soartea învățăceilor săi și a urmașilor acestora.

Christos a biruit moartea, a biruit întunecul, a biruit păcatul, a biruit lumea... Credința în El e temeluită pe credința „eu sunt vița iar voi mlădițele, cine rămâne întru mine și eu întru el, acela aduce roade multe, căci fără mine nu puteți face nimic,... dacă rămâneți întru mine și cuvintele mele rămân întru voi, și ve-ți cere orice ve-ți vrea și se va împlini vouă“... (Ioan c. 15 v. 5, 7) a pătruns „în Ierusalim în toată Iudea și în Samaria și... până la marginea pământului“... (Fapte c. 1. v. 8).

Chemarea, sfărâmatore de concepții filozofice și de ideologii materialiste, ce o adresează

popoarelor din pragul patimilor și a preamăririi sale: *rămâneți întru iubirea mea... și păziți poruncile mele, dupăcum și eu am păzit poruncile tatălui meu* (Ioan 15 v. 9, 10) nu a căzut lângă cale, nici în loc pietros, nici între măracini, ci „pe pământul cel bun și suindu-se și crescând au legat rod“ (Marcu 4 v. 8) sute de ani, transformând lumea din rădăcini.

Crainicii din cursul veacurilor ai acestui mesagiu mesianic, al Crucificatului, „zidiți fiind pe temelie apostolilor și a proorocilor“, (Efeseni 2 v. 20) și purtând pe trupul lor semnele Domnului Iisus“ (Gal. 6, v. 17) au consolidat prin viața lor neprihănită, prin faptele lor pilduitoare și prin învățăturile lor despre „iconomia tainei celei din veci ascunse în Dumnezeu ziditorul a toate“ — (Efeseni 3 v. 9) — viața noastră în Christos. Iar această viață cu Christos și în Christos, diriguată de Duhul sfânt, căci „dacă trăim cu Duhul cu Duhul și umblăm... și cel care samănă în Duhul, din Duhul sfânt va secera viață vecinică“, (Gal. 5 v. 25; 6 v. 8), constituie biserica cea adevărată a Mântuitorului, în care intrând, toți devin „fii ai lui Dumnezeu prin credința în Iisus Christos“, iar toți „câți în Christos s'au botezat în Christos s'au și îmbrăcat“. (Galateni 3 v. 26—27).

Această biserică, considerată de apostolul Pavel „trup a lui Christos (Efes. 1 v. 23) intrucât ea intră într-o unitate de viață cu El, este astfel definită de profesorul Sergiu Bulgakoff dela Institutul ortodox din Paris, în valoroasa sa scriere de sinteză asupra „Ortodoxiei“:

„Biserica a fost întemeiată de Mântuitorul nostru Iisus Christos. El a stabilit că profesiunea de credință a lui Petru, făcută în numele tuturor apostolilor, este piatra unghiulară a bisericii sale. După înviere, el a trimis pe apostoli să predice biserica sa. Existența bisericii Noului Legământ datează dela coborârea Sfântului Duh deste apostoli. Atunci a răsănit din gura lui Petru, primul apel apostolic pentru intrarea în sinul bisericii: „Pocăiți-vă și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Christos... și veți primi darul Sfântului Duh“ (Fapte 11 v. 38); „și în acea zi s'au adaos Bisericii ca la trei mii de suflete“ „Fapte 11 v. 41). Atunci s'au pus bazele Legământului celui Nou“. (S. Bulgakoff: „Ortodoxia“ pag. 10).

Cei cari ne-am înfrățit în dreapta credință, în ortodoxia română, ne-am și legătuț că vom „binevesti — neamului — bogăția cea neurmată a lui Christos“ (Efes. 2 v. 8) depozitată în acest nou Legământ, pentruca astfel „înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să se facă cunoscută întru cele cerești prin biserică... Deaceea

să ne plecăm genunchii noștri înaintea Tatălui, ca să ne dăruiască nouă — după bogăția mării sale — puternica întărire prin Duhul său în omul cel dinlăuntru. Și Christos să se sălășuiască prin credință în inimile noastre, ca întru iubire înrădăcinați și întemeiați fiind să putem înțelege, împreună cu toți sfinții, care este largimea și lățimea și lungimea și adâncimea, și... să cunoaștem iubirea lui Christos, cea mai presus de cunoștință, ca plini să fim de toată plinătatea lui Dumnezeu“... (Idem c. 3. v. 8, 10, 14—19).

Drept măriturilor creștini,

Înalt Prea Sfințitul nostru mitropolit Nicolae, temeliuitorul și animatorul cel mai de căpetenie al F. O. R.-ului, — astăzi stăpânul sufletelor noastre cernite, de pe urma văduviei arhipăstorului survenită acum 40 de zile, — ne îndeamnă stăruitor să desvălim comorile ortodoxiei și să le răspândim în sânul intelectualilor noștri mireni, a căror dragoste de biserică a dat, cu deosebire în ultimul timp, semne vădite de trezire și înviorare. Concepția, că autoritatea învățământului în biserică aparține exclusiv ierarhiei, nu corespunde adevăratei esențe a creștinismului. Ei i-se opune cea a sacerdoțiului universal și cea a sfințeniei poporului lui Dumnezeu. Porunca: „mergeți în toată lumea și propovăduiți evanghelia la toată făptura“ (Marcu 16 v. 15) și „mergând învățați toate neamurile“ (Matei 28 v. 19) este adresată nu numai ierarhiei, ci și tuturor credincioșilor, căci fiecare creștin este chemat de însuș Mântuitorul a *mărturisii* înaintea oamenilor. Predica evangheliei aparține dintru început nu numai apostolilor ci și tuturor — bărbați și femei — cari „cred și mărturisesc“, în Christos. (Fapte 6 v. 5—6; c. 8 v. 5, 12, 27). Iar viața și faptele martirilor sunt dovada cea mai strălucită a încadrării misionarismului laic în opera măreață de zidire sufletească a bisericii ortodoxe.

Andrei, cel dintâi ucenic care se atașează Domnului mânezi după botezul său în apele Iordanului, aleargă la fratele său Simon Petru, și înfiorat de sinceră bucurie îi vestește: „Am găsit pe Christos“.

Și noi, cei cari cu osârdie închinat-am viața noastră ortodoxiei, am găsit pe Christos și îl binevestim și îl preamărim fără odihnă și fără zăbavă pe aceste tărâmurii, altoite acum optsprezece veacuri cu mlădița îngemănată a vitejiei și civilizației latine și cu cea a străfulgerării Crucii, care a plecat în deșertul Siriei, pe drumul Damascului, inima friptă de remușcări a lui Saul discipolul celui mai luminat spirit al lunei evreice de atunci, Gamaliel, înspre Galileeanul, până aci

detestat... și care biruință a adus împăratului Constantin asupra oștirilor lui Maxențiu, biruință pecetluită cu edictul de consolidare a creștinismului în imperiul roman, exteriorizat și prin ridicarea superbeii biserici, a veșnicei înțelepciuni a lui Dumnezeu, în Bizanț.

Găsit-am pe Christos și venit-am cu El și pentru El și la aceste „ape sfinte ale lui Hercule“ — ad aquas Herculi sacras ad Mediam — dela gurile Daciei, legată cu Moesia prin podul genialului Apolodor din Damasc de peste Istru (Dunăre). La aceste izvoare, tămăduitoare de boale, întocmai ca și cele ale „scăldătoarei Betesda“ din preajma Ierusalimului (Ioan 5 v. 2) își dădea întâlnire nobilimea romană din vechiul Bizanț, întocmai ca și urmașii lor de pe ambele versante ale Carpaților în cursul veacurilor de cuitopire, *plămădind reunirea neamului sub umbra Crucii prin virtutea romană reînviată*.

Nu departe de aici, în zilele lui Vlaicu Vodă, ieromonahul macedonean Nicodim — „un sfânt al muncii, al organizării și binetacerilor culturale“ cum îl numește dl N. Iorga — coboară dela muntele Atos și întemeiază la Vodița pe la anul 1362 o mănăstire închinată sf. Antoniu, Domnul muntean înzestrează acest important lăcaș de reculegere sufletească, dar și de întărire românească, cu sate „în deplină stăpânire și cu absolută imunitate“ precum și cu diferite moșii, dijme și venituri. (Iorga: Ist. bis. românești v. 1 p. 42). Intre aceste sate e de sigur și „ad Mediam“ și cu ale sale „Fontes Herculi sacri“. La această istorică mănăstire, în care călugărul Nicodim scrisese la 1403 sf. evanghelie, ce se păstrează și astăzi în muzeul din București, a fost sălășluită și mitropolia Severinului ce stăpâna odinioară Banatul și al Olteniei și al Severinului, (Vezi Dr G. Popovici: Ist. Rom. Băn. pag. 226) și care avea ca sufragane și episcopiile Timișorii, Lipovei și Caransebeșului. (N. Popea: „Vechea mitropolie“ p. 61). După devastarea Severinului de turci la 1479 această mitropolie și-a mutat reședința la Feleac (Eus. Popovici: Ist bis. rom. p. 70—72 și 102—104. „rezervându-și de acum înainte această titulatură de mitropolie și-și episcopia Timișorii“. (Popea: Idem). Regimul eclesastic sârbesc, proteguît de absolutismul austriac, curmă viața românească a acestei mitropolii bănățene, pe care nici Statul român întregit nu ne-a redat-o încă.

În veacul al XV. pe valea Dunării în sus, lângă pârâul Mrăcunea, bănățenii iubitori de Dumnezeu au găsit mângăere și întărire sufletească în ridicarea unui nou lăcaș sfânt de închinare. Această mănăstire a înfruntat vitregia vremurilor până la începutul secolului al XIX-lea. Din

preajma ei, de pe ostrovul Prorecea, a odrăslit Baba Novac, vestitul general al lui Mihai Viteazul, spânzurat de ungurii în Cluj, la anul 1601. (P. Dragalina: „Istoria Ban. Severin v. II p. 39).

Termele dela Media, cutropite de valurile barbarilor și păgânilor, și-au închis sursele. Ele mai licăresc în negura vremurilor o singură dată, la 1380, sub stăpânirea lui Dan-Vodă, ca după 354 ani la 1734 generalul Conte Adrei Hamilton, guvernatorul de atunci al Banatului, să le redea vechea strălucire romană prin robota grănicerilor, urmași ai legiunei XIII a „divului“ Traian, cum îl preamărește „Tabula Trajana“ din superbele noastre „Cazane“. Administrația grănicerească a „Confiniului militar“ împodobeste „Băile Herculane“, rebotezate astfel la 1817 de împăratul Francisc al Austriei, cu o frumoasă bisericuță de rit grecesc, ridicat prin daniile înfrățite ale creștinilor noștri dreptmăritori atât din Banat cât și din Țara Românească, târnosită la 1805 din ordinul episcopului Iosif Ioanovici de Sacabent dela Vêrșeț de vestitul protopresbiter al Mehădiei și iscusitul cronicar al războaielor cu turcii, 1736—1739 și 1788—1790, și al epocii sale atât de bogate în evenimente, Nicolae Stoica de Hațeg (1751—1827) Antimisul folosit și astăzi este datat la 15 August 1805.

Această biserică, în care vrerea bănătenilor a fost talmăcită în 3 rânduri și de marele ierarh Andrei Șaguna — găzduit la matroana de origine macedo-română Anastasia Tatartzi, mama arendașului și episcopului Carol Tatartzi, — prinsese rădăcini de adâncă și cucernică credință în parcul de astăzi al stațiunii, în locul pavilionului de muzică, transformat din nou în altar de slavă a Izbăvitorului numai în ziua întrării dorobanțului român în trufașă capitală a asupritorilor noștri de zece veacuri (3 August 1919). Estetica edificată i-au curmat, cu toată împotrivirea patriarhului Iosif Raiacici dela Carloveț,¹⁾ la 1862 ființa, ca după doi ani, la 6 August 1864, în timpul păstoririi venerabilului protopop Dimitrie Iacobescu al Mehădiei, să se ridice falnic — după chipul Atheneului din Athena — actuala Casă a Domnului, în care au binevestit pe Christos protopresbiterii Iacob Popovici al Mehădiei; înflăcărutul și dărzul deputat dela 1888 din Dieta Ungariei — și președinte al conferinței naționale dela 20 Noiembrie 1909, care a consacrat pe protosincelul Dr. Elie Miron Cristea vlădică al Banatului, — Mihail Popovici al Orșovei; și preotul marti-

rizat la 1916 de ostașii lui Mackensen, blândul și evlaviosul Vasile Popovici ctitorul bisericii din Pecenișca.²⁾

La altarul acestei biserici laudat-au pe Domnul vlădicii Caransebeșului: Ioan Popasu, Nicolae Popea, Dr Ilie Miron Cristea și almăjanul păstrător de tradiții sfinte, Dr Iosif Traian Badescu, stins în luptă dărză împotriva slavismului și acum cutropitor. Aici s'au închinat luceferii grăniceri: revoluționarul de sub sugestiile lui Nicolae Bălcescu, Cesar Boliac, Alecu Russo, „căpitanul suprem al Banatului“ Eftimie Murgu; organizatorul „Comunității de avere“ generalul Traian Doda, ales în trei rânduri cu un neînchipuit elan grăniceresc deputat în Dieta Ungariei (1881, 1884, și 1887) și condamnat — la 1888 — pentru strălucitu-i naționalism bănățean la 2 ani temniță; istoricul Dr Ion Sirbu, laureatul premiului Năsturel al Academiei Române și meticolosul cercetător al castrului Mediei, generalul Nicolae Cena, cel întemnițat de unguri la izbucnirea războiului mondial. Din potirul ei de aur, dăruit la târnosire de prințul Grigore Știrbei și de învățatul academician și tribun Treboniu Laurian, cuminecatu-s'au vlădici, păstori de suflete și frunțași de ai neamului de pe întreg cuprinsul pământului românesc, rob și liber, simbolizând în Domnul unitatea națională ce trebuia să vie. În strana ei cântat-a „Cheruvicul“ Doctorul Gheorghe Vuia și iconostasul i-a fost împodobit de Doctorul Alexandru Popovici. Și nu departe de aici, pe crestele Alionului, a străfulgerat spada izbăvitoare a grănicerului general Ion Dragalina, martir cu adevărat al reintegrării Banatului său scump în istoricele-i hotare oltene și timișene.

Preamărim astăzi, când descălecăm cu Christos în mijlocul nostru, schinteia dumnezească, ce a sălășluit vremea în aceste mărețe umbre, martirizate în slujba Crucii și a Geniului neamului românesc și cari au abătut cinste, glorie, onor și slavă asupra Banatului nostru încă neîntregit.

Biserica Băilor Herculane, închinată „Schimbării la față“, are dăltuit deasupra întrării de către miazănoapte următorul apel mult grăitor:

„Veniți fiilor în sânul meu!
Casa lui Dumnezeu sunt eu,

2) A păstorit la 1872—1918. Cu binecuvântarea episcopului Popasu de sub Nr. 829 B. din 1878 preotul Vasile strânge dani și la 1886 își încununează zbuiciul cu sfințirea frumoasei biserici din Pecenișca. Urmașul său în vrednicie, părintele Dimitrie Popovici, a binemeritat înalta considerație de care se bucură, prin râvna sa excepțională concretizată în complexa renovare la 1930 și înzestrarea ei, cu două clopote a bisericii din Băile Herculane,

1) Urmașul acestuia episcopul Sarmuil Masirevici, administrator al mitropoliei din Carloveț, își dă binecuvântarea pentru demolare.

Și ceice iubesc Sionul
Mult iubiți vor fi în Domnul“.

Nu mai zăboviți deci fraților, ci intrați în sânul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, propovăduit cu „coiful mântuirii și cu sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu“ (Efeseni 6 v. 17) de „Frația Ortodoxă română“ și de toți cei cari o slujesc. Și „pacea și dragostea, cu credință dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Christos, va mângăia inimile noastre“. (Idem v. 23).

Adunarea de organizare a cercului protopopesc al Mehadiei este deschisă.

Intru apărarea credinței.

— Mică apologie practică. —

de Pr. T. R. Perianu.

„Și aceasta este biruința, care biruește lumea: Credința noastră“. I ep. sob. a sf. apostol Ioan c. 5 v. 4.

Despre preoți.

„Cu fân și cu paie“.

Un caz asemănător îmi spune și cumnatul din vecinătate¹⁾, că a avut și el cu un alt învățător. Deastădată însă atacul era îndreptat contra preoților. (Rog să nu fiu socotit de dușman al învățătorilor, căci totdeauna am fost în bune relații cu dânșii, făcând și eu parte din tagma lor un an de zile și fiind de părerea, că acești doi factori luminători ai satelor: preotul și învățătorul nici când nu e permis să se contrarieze, ci să fie alături; căci aceleași ne sunt scopurile și rostul chemării).

Dar să intru în obiect.

Intr'o dimineață de iarnă, spune cumnatul, mă duc la gară, având un drum la oraș, să-mi cercetez copiii cari erau la școală acolo. În sala de așteptare dau preste învățătorul — știu tu care; ăla, care mai nainte avea urâtul obicei de a se lega de preoți căutând să-i batjocorească, să-i facă de râsul oamenilor.

Se apropie de mine îndată, îmi întinse mâna zicând: — „Astăzi iar n'o să am noroc, că mă întâlnesc de dimineață cu un popă“ și zâmbind șiret mă întrebă: „Oare nu mi-ai putea spune, ce înseamnă aia, că oamenii când se întâlnesc cu voi cu popii aruncă din trăsura după voi cu fân și cu paie?“.

În sală, cu toate că era tixită de călători, la auzul acestei întrebări se făcu deodată o liniște mormântală. Toți își ațintiră privirile spre noi, așteptând cu o curiozitate și interes deosebit răspunsul ce-l voi da.

Înțelesei îndată scopul întrebării, și-mi zisei în gând: Ți-ai găsit omul, pe mine nu mă faci tu de râs. Ție nu-ți trebuie un răspuns teoretic, clarificător. Ție în zadar m'ași trudi să-ți arăt, să-ți dovedesc, că e o mare prostie să arunți cu fân și cu paie după învățăceii Domnului, când — dupăcum mărturisește sfânta Scriptură, creștinii cei dintâi erau nespuse de bucuroși când se întâlneau cu ei și si se simțeau nespuse de fericiți când baremi umbra apostolilor îi ajungea. Ție, dascăle, gândii în mine, îți trebuiește alt răspuns.

Il privii drept în ochi și-i zisei:

Măi dascăle! Eu pot să răspund la întrebarea ta! Ascultă numai la mine!

Oamenii totdeauna au mare frică de necuratul. Și cu drept cuvânt, căci necuratul e foarte nestașnic, încotinu, chiar și în cursul călătoriei face neplăceri oamenilor ori le rupe trăsura, ori face să cadă calul, ori alte znoave, și supărând pe oameni, îi îndeamnă să injure, să chinue animalele, să se certe, cu un cuvânt să păcătuiască. Oamenii știu aceasta și în nai-vitatea și simplitatea lor vrând să se scape de el, când văd pe „popa“ aruncă cu fân și cu paie, cugetând că prin aceasta l-au alungat, l-au mânat după „popa“. După noi însă el nu se ia.

Una însă s'o știi, dascăle ți-o spun sincer și ți-o înseamnă bine:

Dacă ți-o fi data să ai năcaz cu „ăla“, să știi că cu fân și cu paie nu te scapi de el. Dacă în fân și în paie îți pui nădejdea, ai s'o pați, dascăle ai, s'o pați.

Nu știu ce a mai bolborosit învățătorul, căci nu am putut auzi de zgomotul râsului călătorilor. Trenul încă sosise și fluera puternic chemându-ne să ne urcăm în vagoane. Toți călătorii se urcară în o bună dispoziție sufletească. Numai dascălul era serios — și de atunci începând se ferește de discuții de natura aceleia comunicate aici — se poartă corect și cuvincios.

Despre post.

Un alt caz și mai interesant îmi povestește cumnatul.

Sunt vre-o doi ani de când fusesem la Buziaș într'o Vineri din postul mare. Trebuia să trec pe lângă judecătoria de ocol având o afacere de rezolvat tocmai prin partea aceea.

Naintea judecătoriai văd o mulțime de trăsuri, și lângă ele un grup de Românași — nu mai știu din câte sate — discutau aprins. Îmi zisei: câte zile pierdute de geaba și câți bani aruncați în vânt de oamenii noștrii, și era să trec mai departe, când deodată mă agrăește

cine-va din dos: — Părinte! Te rog frumos ai bunătate vino puțin între noi! Intreb: — De ce? El îmi spune: — Este aici între noi un „pocăit“, și tot ne batjocurește, că de ce postim noi, că suntem proști că nu mâncăm carne ca el.

Îmi cerea ajutorul. Deci ce era să fac? Să-l refuz nu venia bine.

Încă nu discutasesem cu nici un „pocăit“. Citisem însă și auzisem că ori-ce discuție cu ei e zadarnică, că sunt foarte încăpăținați, nu se lasă combătuți. Să le dovedești ori cât de bine rătăcirea, nu se îndreaptă.

Pe salut observai îndată, care era „pocăitul“, că el ridică numai mâna nu și pălăria — arătându-și și prin aceasta ura ce-o nutrește față de tagma preotească.

Îl agrăesc îndată: măi creștine, de ce nu lași pe oamenii ăștia în pace? De ce-i batjocorești că ei postesc? Au nu știi ce zice Scriptura: *că ce-l ce mănâncă pe cel ce nu mănâncă să nu-l batjocorească*. Dacă tu nu vrei ori nu poți să ții legea, de ce îndemni și pe alții să n'o țină.

Sări ca mușcat de șarpe: Ce lege? Legea mea e sfânta Scriptură, eu o țin, și sfânta Scriptură nu spune că omul trebuie să postească. Postul e aflat de voi de popi. *Numai omul prost postește. Post pentru omul prost!* Sfânta Scriptură zice: *„Nu cele ce intră în gura omului, ci cele ce ies din gura omului spurcă pe om“*.

Am înțeles totul răspunsei eu. Te rog acuma să mă lași și pe mine să vorbesc, și să nu mă întrerupi până nu gat, că nu voi vorbi mult. Când voi găta te las să vorbești tu.

Are dreptate sfânta Scriptură când zice că nu cele ce intră în gura omului spurcă pe om, ci cele ce ies din gura lui.

Pe tine, frate, încă nu te-a spurcat așa rău carnea care o mâncași, cum te spurcă vorbele ce le spuseși. Și iată de ce: Cu vorbele tale nesocotite: că postul e numai pentru omul prost, că numai proștii postesc *făcuși prost și pe însuși Mântuitorul Iisus Christos*, căci doar sfânta Scriptură spune că și mântuitorul a postit timp de 40 de zile. Și ne-a zis: *„Pildă am dat vouă, ca precum Eu am făcut, să faceți și voi“*.

Se poate oare o necuviință mai mare față de bunul nostru Mântuitor ca aceasta?..

La aceste cuvinte ascultătorii prinseră unii a murmura, alții a râde, iar „pocăitul“ vădit „cu virtutea 'n fața lumii“ se plecoșase... Vru

să-mi reflecteze ceva, însă, conform înțelegerii, nu-i îngăduii, ci continuai:

Eu știu că oamenii nu trăesc numai cu carne, ci cu felurite mâncări rânduite spre hrana lor. Numai lupii și celelalte fiare sălbatice trăesc numai cu carne.

Dacă tu, frate, nu vrei să postești, ci voești să trăești numai cu carne, eu nu te opresc, trăește cu ce îți place. Numai una te rog: Fă și tu ca lupul: *Carnea care vrei s'o mănânci nici n'o frige, nici nu o fierbe*, că nici lupul nu o frige nici o fierbe.

Ia frate bucata de oaie, ori de porc, ori de ai, și o pune în straiță, și când îți vine foame scoate-o... și trage... că văd că dela Dumnezeu dinți buni ai.

Ce a urmat își poate oricine închipui. „Pocăitul“ nostru își luase straița și se depărta încetișor, făcând retragere strategică — ca la bătaie — ne mai voind să ajungă la cuvânt. Retragera însă îi era ca a câinelui huiduit. În urmă-i sburau — nu petrii ci epitete ornante ca: câne, porc, lup, și fiară, și hohote de râs ce nu mai conteneau.

Văzând că propaganda contra postului s'a terminat mă retrăsei și eu, ca să-mi văd de afacerile mele pentru cari venisem.

*

Când m'am hotărât să pun pe hâtie acest mic început de apologie practică, am fost călăuzit numai de gândul că nu săvârșesc un lucru de prisos, ci voi contribui cu ceva și eu la întărirea și păstrarea credinței noastre, în care credință străbunii noștrii erau atât de „statornici“ și pe care nu au părăsit-o nici atunci când guri de tunuri erau îndreptate spre dânșii...

Dacă frații preoți și bunii noștrii credincioși, cari îl vor citi, vor profita cât de puțin din această lectură, voi fi foarte mulțumit.

Iar ca încheiere încă o mică clarificare cu care mă simt dator.

Răspunsurile date de noi aici, nu sunt pregătite mai înainte. Nici nu se putea așa ceva, căci însăși întrebările au venit pe negândite, pe neașteptate. Răspunsurile deci iar au venit spontan, dela sine; adevărindu-se și împlinindu-se și aici cuvintele Mântuitorului:

...*„Că Eu voi da vouă gură și înțelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici a grăi, toți cari se vor pune împotrivă vouă“*. (Luca c. 21 v. 15).

(Sfârșit)

Cuvântarea

rostită în biserica Logojului de dl Dr Cornel Corneanu la înmormântarea inspectorului-revizor școlar Ion Mărilă dela 12 August 1933.

*Sfințiți Părinți,
Indureată Dascălime,
Cucernici Creștini,*

„Călătorilor în valea plângerii, nu vă alipiți inimile de cele pământești, cari sunt trecătoare și de nimic, ci vă îndreptați privirile, vă îndreptați inimile spre locul unde șade și vă chiamă Cel ce a pățimit pentru voi. Îndreptați-vă toate gândirile și tindeți cu toată râvna neconținut spre Dânsul, căci numai acolo este adevărata noastră fericire“.

Aceste crâmpie, rupt din sufletul marelui măestru al cuvântului dumnezeesc, Ioan Gură de aur, să înrouzeze astăzi, când Ion Mărilă trece în corturile dreptilor, inimile voastre încadrate în zăbranic și cari plângeți, plângeți adormirea lui atât de timpurie.

Ion Mărilă nu e al vostru. E al nostru, al tuturor, al Banatului întreg... E copilul brazdei, ce renaște viața trudită a plugarului recițan; e copilul luncii, înflorite cu spic de aur, cu sânziene și cu otava aromată ca fumul de tămâie; e copilul codrului cu izvoare limpezi ce țâșnesc din desișul brazilor, fagilor și al stejarilor seculari; e copilul adâncurilor uvriere; e copilul zglobiu ce samănă mioare pe verdeța de smaragd a „Carișoarei“ și a „Văcăreței“; e copilul triumghiului ce pornește din iezerile și ochiurile de apă, învăluite în mistere, ale Semicului superb, ferecat în valurile tot mai năvalnice ale Bărzavei lui Ștefan Albu și Petru Bandu și ale Pogăniciului lui Martin Țiapu și George Cătană, minunații săi înaintași în dascălie...

Imbrăcat în stihar, el cântă la zile mari, „Apostolul“, iar în revărsatul zorilor, la Utrenie, „Doamne strigat-am“.

Mugurii fericitei sale copilării trec... În școala dascăliei, odinioară, în veacul al XVI-lea, a lui Efrem Zăcan, traducător al „Paliei“ din Orăștie dela 1582 Enea Hodoș, Patriciu Dragalina, Iosif Bălan și Cucuzelul Banatului George Petrescu „ii dospesc toată frământătura“ (Gal. 5 v. 9).

În Ciclova lui Ion Orza și apoi în Recița lui Cornel Diaconovici robotează 16 ani, slujind din straja dimineții până în noapte de o potrivă pe Christos „păstorul“ și pe Christos „învățătorul“.

Ion Mărilă strălucește aici printr'o serie întreagă de însușiri, cari îl avansează pe planul cel dintâi nu numai al vieții dascălești, ci și al celei obștești. Disponând de o frumoasă cultură enciclopedică și profesională el știa să mânuiască — ca nimeni altul — cuvântul, cu vervă, cu eleganță, cu subtilitate, înflorindu-l cu timbrul său specific personal și cu particularismele, întotdeauna sorbite cu nesațiu, ale solului, din care a odrăslit acum jumătate de secol.

Intellectual de seamă el ilustrează adunările „Astrei“, întărește și înalță românismul dărzelor și impetuoaselor noastre întruniri naționale și fascinează pe cele profesionale ale renumitei „Reuniuni a învățătorilor din dieceza Caransebeșului“. Sub preșidenția lui Ștefan Jianu, la 1913, gârbovită fiind școala confesională de legea barbară dela 1907 a lui Apponyi, Ion Mărilă enunță: „Eu așa știu, că preotul nu poate săvârși sf. Liturghie fără antimisul conținător de moaște sfinte. Nici învățătorul zilelor noastre, nu poate să-și împlinească chemarea,

dacă nu va avea și el un oarecare antimis. Antimisul nostru îl formează sufletul învățătoresc și în cutele acestui suflet sunt depuse osciorul *simțirii*, osciorul *înțelegerii* și osciorul *felului nostru de credință*“.

Și „curata noastră cruce ortodoxă se compune din două brațe: unul mai lung și perpendicular, celalalt mai scurt și așezat curmeziș. Brațul cel mai lung îl asemănăm cu biserica, iar brațul cel mai scurt cu școala noastră. Și știut este, că fie brațul perpendicular oricât de lung dacă nu-l încrucișează cel scurt, nu va fi nici odată sfânta noastră cruce“.

Așa a știut Ion Dascălu să-și slujească biserica și școala sa atunci, la 1913, când „zona culturală“ a șovinismului maghiar lovia turbată ființa noastră etnică și națională.

Și la plinirea vremii, Valeriu Braniște îl hirotonește revizor școlar al Căraș Severinului (15 Iunie 1919). Devine părinte al școlii primare de pe meleagurile, cari i-au fost atât de dragi, acum ale României mari și pe veci unite. Dar nu numai al școlii ci și al vostru, al dascălilor săi iubiți, cari îl deplângeți acum cu nepotolită întristare.

Și îl plângem și noi, cari ne-am desfășurat sufletul în soboarele bisericesti la schinteierile minții sale luminate și ne-am încălzit ființa la văpaia exuberantă a inimii sale întotdeauna în clocotire. Îl plângem aici, în această monumentală biserică a Logojului, ridicată la 1726 de prefectul suprem al acestor districte bănățene, de Ioannes Ratz-dam de Meadia (vezi Griselinii v. I p. 155), — martoră a tuturor vibrațiilor sufletului bănățean, și românesc și creștinesc, — simbolizând și în clipele spiritualizării sale *unilata credinței și luminei*, intrupată în versul, cântat de dânsul:

Ca doi brazi dintr'o tulpină
Ca doi ochi într'o lumină“.

Schinteia dumnezeiască, atât de mareț exteriorizată în dascălul dascălilor bănățeni Ion Mărilă, colindă acum din sat în sat, dela școală la școală, luându-și rămas bun dela tot ce a înfăptuit în cei 30 de ani ai apostolatului său, pecetluit cu mucenicia multor, prea multor suferințe... Iar trupul său de tribun neînfrânt al „ideii bănățene“ se îndreaptă, proptit de brațele ucenicilor săi. Înspre „Tusculanum“ — ul său drag, ca alături de părintele său trudit de glia, ce i-a dat viața și școala, să aștepte, învierea...

....Și o mamă văduvită îl petrece în ultimul său drum...

Dumnezeu să-l ierte!

Ș T I R I

Serbări culturale în Rusca-montană și Cireșa.

Centrala Caselor Naționale din București inaugurează Dumineca Velitoare, la 27 August a. c., casele naționale „Ștefan Velovan“ din Rusca-montană și „Doița Bistrei“ din Cireșa. Cu acest prilej comitetele numitelor Case Naționale aranjează frumoase serbări cu participare de delegați din București, Caransebeș și popor din Valea Bistrei. Sperăm în buna lor reușită și îndemnăm călduros pe bănățenii noștri cu interes de asemenea chestiuni să participe cât mai numeroși.

Marți în 15 August, la sărbătoarea „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu” marina românească a avut sărbătoarea patroanei sale, Sfânta Maria. În portul nostru dunărean, Orșova, încă s'au aranjat frumoase serbări, cu procesiune la cimititul eroilor, escurzii la Tekia, Ada Kaleh și Cazane. Impresionantă a fost aruncarea în Dunăre a unei cunune de stejar pentru eroii marinei noastre... Seara s'au aranjat frumoase serbări cu rachete, iluminatii etc. etc. Deosebit de îmbucurător este interesul crescând ce se dă marinei noastre; aceasta ne face să sperăm că în apropiatul viitor serbările sale se vor face sub auspiciu și mai bune, românești.

† **Valeriu Dabiciu** preot-paroh în Cacova, în urma unei paralizii îndelungate, a adormit în Domnul zilele trecute.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Judecătoria rurală Teregova inst. c. f.

No. 988/1933 c. f.

Publicațiune de licitațiune și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul Dr Ioan Pepa avocat în Teregova contra următorului Andrei Jurescu domiciliat în comuna Cuptoare, la cererea următorului: Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147, din legea LX. din 1881, în baza art. 12 lit. e. și 29 alin. ultim din Legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane publicată în Monitorul Oficial No. 88 din 14 Aprilie 1933 asupra porțiunii a următorului din imobilele cuprinse în c. f. a comunei Cuptoare No. casei 8 pag. 16 de 1/2 parte din circumscripția judec. rurale Teregova.

1. Fără No. top. loc de casă 408 stj. p. în valoare de 1000 lei.
2. No. top. 360 Lunca Cornilor de 1576 stj. p. arat. cl. în valoare de 800 lei.
3. No. top. 320 Branioaia I jug. ar. II. în valoare de 800 lei.
4. No. top. 455 Sestu Draghineac 500 stj. p. arat. cl. II. în valoare de 300 lei.
5. No. top. 253 Sestu Bucetini 1 jug. 600 stj. p. fânaț cl. II. în valoare de 800 lei.
6. No. top. 203 Pietolia 1 jug. 50 stj. p. grădină în valoare de 600 lei.
7. No. top. 243 Vranic de 1200 stj. p. fânaț cl. II. în valoare de 500 lei.
8. Branioaia de 800 stj. p. fânaț cl. III. în valoare de 400 lei.
9. Sub Straadia de 300 stj. p. arătură cl. III. în valoare de 200 lei.
10. No. top. 202 Petolia de 1050 stj. p. grădină în valoare de 400 lei.
11. Petolia de 1 jug. 800 stj. p. cl. II. în valoare de 800 lei; toate proprietatea următorului de 1/2 parte de sub B. 3 pentru incasarea creanței de 3200 lei capital interese de 13% delă 5 Decembrie 1930 spese de proces și de executare de 398 lei fixate până acum spese de 447 lei fixate acum pentru cererea de licitație.

Prețul de strigare se stabilește în baza art. 6 din legea pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la executarea silită în suma arătată mai sus, care se poate reduce cu 25%.

Fixează termenul pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 30 luna August anul 1933 oara 9 a. m. la casa comunală a comunei Cuptoare.

În baza art. 150 legea LX. din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic de 75% din prețul de strigare art. 26 XLI. 1908.

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție de 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție socotite pe cursul fixat în art. (42 legea) LX. 1881, ori să predeie aceluș delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație art. 147, 150 și 170, legea LX. din 1881, art. 21 XLI. 1908.

3. Fiscul, creditorii privilegiați și cei ipotecari nu sunt datori să depună garanție în calitate de licitanți la licitația imobilelor grevate cu drept de ipotecă în favoarea lor.

Condițiunile de licitație se pot vedea în oarele de birou la instanța c. f. Teregova și la primăria comunei Cuptoare art. 147 punct. G. LX. 1881, din comuna Cuptoare.

(Incheierea prezentă se va comunica interesaților). Teregova la 11 Mai 1933.

Otto Bobenek judecător

Ioan Bica dir. c. f.

pentru conf.: Ioan Bița dir. c. f.

AVIZ.

Librăria Diecezană
din Caransebeș

**cumpără
ceară curată**

cu prețurile cele mai avantajoase,
în ori ce cantități.

Immosiere

scrise pe hârtie velină, curat, ceteț,
se găsesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. -- Se pot comanda prin ramburs.